

ΠΕΡΙΠΛΑΝΗΣΕΙΣ

Οι Ένορίες και η ιστορία τους

Τοῦ κ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ Μ. ΣΤΑΥΡΟΠΟΥΛΟΥ

Ἀναπλ. Καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν

Ἐνα βιβλίον καὶ ἡ ἰδέα του

Αἰσθάνεσαι φανερά συγκινημένος, ὅταν ἓνα σχέδιον ποὺ ἔχεις συλλάβει ἀπὸ καιρὸ καὶ τὸ ἔχεις ἐκμυστηρευτεῖ σὲ φίλους καὶ συνεργάτες, βλέπεις νὰ ὑλοποιεῖται ἀπὸ ἀνθρώπους μὲ τοὺς ὁποίους μέχρι τώρα δὲν εἶχες καμμία ἐπαφή. Ὅταν βλέπεις, ὅτι ἀπὸ τὸν ἴδιον ζῆλον γιὰ διατήρηση τῆς μνήμης ξεκινοῦν νὰ καταγράψουν τὰ ὅσα στοιχεῖα ἔχουν ἀπομείνει σὲ μιὰ προσπάθεια νὰ περισώσουν αὐτὸ ποὺ ὑπάρχει, νὰ τὸ διαφυλάξουν καὶ νὰ τὸ προβάλουν. Ὅταν τὸν ἱερόν τους ζῆλον τὸν συγκροτοῦν σὲ ὀδοιπορικὸ καὶ σὰν ἔμπειροι ὁδηγοὶ σὲ ξεναγοῦν σὲ χώρους οἰκειοὺς γι' αὐτούς, ποὺ προσπαθοῦν νὰ τοὺς οἰκειοποιηθεῖς καὶ σύ, ὁ ξένος. Καὶ σ'ένα τὸν ξένο σὲ πολιτογραφοῦν ἐνορίτη στὸν Ἅγιο Νικόλαο τῶν ξένων στὸν ὁποῖο ἀνήκουν ἐνοριακῶς ὅλοι οἱ ξένοι ποὺ ἐγκαθίστανται στοὺς Καρουσάδες Κερκύρας.

Δὲν εἶναι ὁ μοναδικὸς ναὸς σ' αὐτὸ τὸ χωριὸ ποὺ βρίσκεται βορείως τοῦ νησιοῦ καὶ σὲ ἀπόσταση 33 χιλιομέτρων ἀπὸ τὴν πρωτεύουσά της. Ὑπάρχουν καὶ ἄλλοι ἐνοριακοὶ ναοὶ μὲ τὰ παρεκκλήσια - ἐξωκλήσια τους καθὼς καὶ κτητορικοί. Ὅλους αὐτοὺς τοὺς ναοὺς προσπάθησε νὰ ἐντοπίσει, νὰ περιγράψει, νὰ ἀναφέρει τὴν ἱστορία τους καὶ τὸ χρονικὸ τους, ὁ συνταξιούχος ἐκπαιδευτικὸς Κωνσταντῖνος Ἰωάννου ἱερέως Κλαδάς στὸ βιβλίον του **Ὀδοιπορικὸ στὶς Ἐκκλησίες μας**, Καρουσάδες Κερκύρας, Αὐγούστος 1992, σ. 126.

Δὲν κάνει ἀπλᾶ μιὰ ξερὴ περιγραφή τῶν μνημείων. Εἰσάγει μὲ γλαφυρὸ τρόπο περιστατικὰ ποὺ συνέβησαν, ἐντυπώσεις, ἱστορίες, ἀφηγήσεις ἀπὸ πανηγύρεις, ἔθιμα ποὺ συνδέονται καὶ ἔχουν ὡς ἐπίκεντρο τοὺς Ἱ. Ναοὺς. Μὲ θλίψη διαπιστώνει τὴν ἐγκατάλειψη τῶν κτισμάτων, τὴν ἐρήμωση, τὴν περι-

φρόνηση καὶ κάνει ἐκκληση γιὰ ἀνανέωση, γιὰ ἀναζωπύρωση τοῦ ἐνδιαφέροντος. Τὰ ἔσοδα μάλιστα ἀπὸ τὸ βιβλίον του ἀφιερώνει στὴν ἀντιμετώπιση τῆς δαπάνης στηρίξεως, συντηρήσεως καὶ ἀνακαινίσεως τοῦ παρεκκλησίου τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου Βλαχέραινας, ὅπου στὶς 2 Ἰουλίου τιμᾶται ἡ Κατάθεσις τῆς τιμίας ἐσθῆτος τῆς Θεοτόκου.

Τὸ βιβλίον διανθίζεται μὲ θρησκευτικὰ ποιήματα (Λάμπρου Πορφύρα, Ἀλέξανδρου Παπαδιαμάντη, Βασ. Στεφανόπουλου, Γεωργ. Ἀθάνα, Κυρηναίας, Ἰωάννου Δ. Σκιαδόπουλου, Τάκη Παπατσώνη, ἀνώνυμα κ.ἄ.), ἱερὲς εἰκόνες, φωτογραφίες, σκίτσα, ἀπολυτίκια τῶν ἁγίων. Ἡ ἔκδοσις ὅπωςδήποτε δὲν μπορεῖ νὰ χαρακτηριστεῖ ὡς καλλιτεχνική ἢ δαπάνη γιὰ κάτι τέτοιο θὰ ἦταν ὑψηλὴ καὶ δὲν θὰ ἄφηνε περιθώρια κέρδους γιὰ τὸν ὑψηλὸ σκοπὸ τὸν ὁποῖο ἔθεσε ἐξ ἀρχῆς. Πλὴν ὅμως μεταδίδει ἓνα παλμὸ καὶ τοποθετεῖ τὸν ἀναγνώστη στὸ πλαίσιο ἐκεῖνο, μέσα στὸ ὁποῖο καθίσταται δυνατὴ ἡ μέθεξις μὲ τὸν περιβάλλοντα χῶρον.

Δὲν διστάζει μάλιστα, νὰ ἀσκήσει καὶ ἔργο κριτικῆς σ' ἐκείνους ποὺ θεωρεῖ ὑπευθύνους γιὰ τὴν ἐρήμωση αὐτῆ. Διατυπώνει ὅμως καὶ τὴν ἐλπίδα γιὰ ἀναζωογόνηση τοῦ ἐνδιαφέροντος καὶ τῶν θεραπευτικῶν ἀποτελεσμάτων ἀπὸ μιὰ ὀρθὴ βίωσις τῶν ἐορτῶν καὶ συμμετοχὴ στὸν παραδοσιακὸ τρόπο τῆς λατρείας μὲ τὸν πρέποντα σεβασμὸ. Ἀνασκαλεῖ τὴ μνήμη καὶ τὴν ζωντανεύει. Δικαίως ἐπισύρει τὸν ἔπαινον τόσο τοῦ Ἀρχιερατικοῦ Ἐπιτρόπου Καρουσάδων, Οἰκονόμου κ. Σωκράτη Μπάνου, τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Δημητριάδος κ. Χριστοδούλου, τοῦ Λογοτέχνου Ἱστοριοδίφου κ. Μιχάλη Γ. Λύκισσα καθὼς καὶ τοῦ Ταξιάρχου κ. Σπύρου Αὐγερινοῦ, τῶν ὁποίων περιέλαβε σημειώματα στὸ βιβλίον του.

Σε δρόμους ποιμαντικής διακονίας

Μιμηταί μου γίνεσθε...

Με την παρουσίαση αυτού του βιβλίου μου δίνεται η ευκαιρία να επανέλθω στον τονισμό του ενδιαφέροντος που εμφανίζει για τις ένορίες ή καταγραφή της ιστορίας τους από

την ίδρυσή τους μέχρι σήμερα. Αποτελεί πολύτιμο κεφάλαιο εκεί όπου μπορεί να μελετηθεί ή βιογραφία των ιερέων που έδρασαν στην ένορία ή ιστορία της εικονογραφήσεως του 'Ι. Ναού' στοιχεία των αγιογράφων στοιχεία του φιλανθρωπικού έργου. Να περισωθούν όλα εκείνα που είναι ακόμα δυνατόν να γνωρίζουν άνθρωποι που ζούν τώρα και υπήρξαν παράγοντες της ένορίας κατά ένα μεγάλο διάστημα.

Αυτή η προσπάθεια μπορεί ν' αποτελέσει μέρος εκείνης της ασκήσεως που έχουμε προτείνει άλλοτε και που την ονομάσαμε: «Γνώρισε την ένορία σου και γνώρισέ την στους άλλους». Είναι δυνατόν στο τέλος αυτής της

προσπάθειας που μπορεί να αναλάβει ο Έφημεριος με όρισμένα ένοριακά στελέχη να προέλθει ως καρπός μία άπλη έκδοση της Ένορίας που θα μεταδώσει τα στοιχεία αυτά και στους υπόλοιπους ένοριτες και σε άλλους τυχόν ενδιαφερομένους. Η έκδοση αυτή μπορεί να λάβει και τη μορφή εγχόλπιου ήμεροδείκτη για ένα συγκεκριμένο έτος ή με την ευκαιρία μιας έπετειού. Ακόμα μπορεί να οργανωθεί ειδική έκθεση σε αίθουσα της Ένορίας ή σε αίθουσα της 'Ι. Μητροπόλεως για περισσότερες Ένορίες.

Ασφαλώς οι προηγηθείσες σκέψεις μπορούν να τύχουν εφαρμογής στο μέλλον. Είναι όμως πολύ πιθανόν να έχουν ήδη τύχει εφαρμογής στο παρελθόν και πολλές ένορίες να έχουν καταγράψει και κυκλοφορήσει την ιστορία τους. Στην περίπτωση αυτή, παράκλησή μας είναι, να αποστείλουν οι κατά τόπους και ένορία υπεύθυνοι, ένα αντίτυπο της εκδόσεώς τους προς τον συντάκτη της στήλης, ο οποίος σε εύθετο χρόνο θα δημοσιεύσει τα αποτελέσματα της ανταποκρίσεως στο αίτημά του, ώστε και άλλοι να παρακινήθουν στην καταγραφή της ιστορίας των ένοριών τους.

Μια ένορία είναι σαν μια οικογένεια. Σήμερα βλέπουμε να ανανεώνεται το ενδιαφέρον για την καταγραφή και δημοσίευση των οικογενειακών βιογραφιών. Όλοι θέλουν να ξαναβρεθούν και να ξαναβρουν τις ρίζες τους. Χανόμαστε στα μεγάλα σύνολα και αποζητούμε τις μικρές ενότητες όπου αισθανόμαστε οικείοι και έγγεγραμμένοι σε μια προσωπική ιστορία. Το ίδιο αναζητούμε την έγγραφη μας σ' ένα μικρό σύνολο που επιθυμούμε να γνωρίσουμε την ιστορία του. Δεν επιζητούμε απλά και μόνο παροχή ένοριακών υπηρεσιών. Ζητούμε να μάθουμε κάτι παραπάνω για το πλαίσιο μέσα στο οποίο παρέχονται αυτές οι υπηρεσίες κι αναλαμβάνουμε ως εκ τούτο ένα «όδοιπορικό στις εκκλησίες μας».

Τί άλλο να εύχηθούμε; Καλό δρόμο!

Η διεύθυνση του συγγραφέα του βιβλίου είναι για τη χειμερινή περίοδο: Εύξεινου Φωκαέως 12, 171 22 Νέα Σμύρνη, τηλ. 01 9349015· για τη θερινή περίοδο: Καρουσάδες Κερκύρας, 490 81 Καρουσάδες, τηλ. 066331589.